7.Sınıf

3. Öğrenme Alanı: Ortak Miras

Osmanlı Devleti'nin Cihan Devleti Hâline Gelmesini Sağlayan Politikalar

I. Beylikler Dönemi

26 Ağustos 1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da I. Türk beylikleri dönemi başlamıştır.

Malazgirt Savaşı'nda Önce Anadolu	Malazgirt Savaşı'nda Sonra Anadolu
	

II. Beylikler Dönemi

Türkiye Selçuklu Devleti'nin Kösedağ Savaşı'nda Moğollara yenilmesi sonrasında Anadolu'da otorite boşluğu orta çıktı. Bu durumdan yararlanan Anadolu'daki Türk boyları kendi beyliklerini kurdular. Böylelikle Anadolu'da II. Türk beylikleri başladı.

Kösedağ Savaşı'ndan sonra Anadolu Türk siyasi birliği bozuldu.

Bu dönemde Bizans'ta taht kavgaları hakimdi. Oğuzların Kayı boyuna mensup olan Osmanoğulları,

13. yüzyılda tüm Asya'yı kavuran Moğol istilasından kaçmışlardır.

İlk olarak Ahlat'a sonra Ankara Karacadağ'a yerleşen Kayılar, daha sonra Türkiye Selçukluları tarafından Söğüt uç beyi olarak Söğüt ve Domaniç çevresine yerleştirilmişlerdir.

Uç Beyliği: Uç beyliği, Anadolu'da kurulan Türk devletlerinin sınırlarını muhafaza eden ve yapacakları akınlarla diğer devletleri yıpratma vazifesi gören yarı bağımsız beyliklerdir.

Ertuğrul Gazi'nin ölümüyle başa geçen Osman Bey, 1299'da aşireti, beyliğe çevirmiştir.

Osmanlı Beyliği'nin Kısa Sürede Gelişmesinin Sebepleri

Coğrafi konumunun uygun olması

Bizans'a sınır komşusu olması ve Bizans'ta taht kavgalarının yaşanması

Bizans'ın eski gücünde olmaması, tekfurlarına dahi söz geçirememesi ve halkına baskı yapması

Balkanlarda ve Anadolu'da güçlü bir devletin olmaması

Anadolu beylikleri ile iyi geçinmesi

Uyguladığı istimalet politikası sonucu yönetimi altında bulunan halka hoşgörü ile davranması sonucu halkın Osmanlı Devleti'ni benimsemesi

Padişahların ve devlet adamlarının yetenekli olması

Cihat ve gaza politikası

Anadolu'da toplumsal ve ekonomik olarak güçlü olan Ahilerin desteğini alması

Uyguladığı iskân politikası sonrası fethettiği yerlere Moğol baskısından kaçan Türkmenleri yerleştirmesi

Önemli ticaret yolları üzerinde kurulması

Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi

Osman Bey Dönemi (1299-1326)

Ertuğrul Bey'in Gündüz, Savcı ve Osman adında üç oğlu vardı. Osman Gazi, yaşça kardeşlerin en küçüğü idi. Ancak atılganlığı ve lider karakteriyle ön plana çıktığı için Ertuğrul Gazi'nin sağlığında babasının vekilliğini yapmaya başladı.

Babasının ölümü üzerine 1281'de beyliğin başına geçti.

1299 yılında kendi adına hutbe okutarak Osmanlı Devleti'nin bağımsızlığını ilan etti.

Osman Gazi, 1288'de İznik-İstanbul arasındaki ticarette önemli yere sahip olan Karacahisar Kalesi'ni fethetti ve burayı kendisine merkez yaptı.

1302 yılında Bizans ordusu ile Osmanlı ordusu arasında Koyunhisar Savaşı yapıldı. Koyunhisar Savaşı, Bizans ordusu ile Osmanlı ordusu arasında yapılan ilk savaştır. Savaşı Osmanlı Devleti kazandı.

Yarhisar, İnegöl, Yenişehir ve Bilecik'i aldıktan sonra Bilecik'i başkent yaptı.

İlk Osmanlı bakır parasını bastırdı.

Notlarım:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Orhan Bey Dönemi (1326-1362)

Babası Osman Bey'den sonra tahta geçerek Bursa'yı fethetti ve başkent yaptı.

1329'da Bizans'la yaptığı Palekanon (Maltepe) Savaşı'nı kazandı ve İznik'i aldı (1330).

Karesioğulları Beyliği'ne son vererek Osmanlı Devleti'nin deniz kuvvetlerine sahip olmasını sağladı.

Not: Karesioğulları'na son verilmesi, Anadolu Türk siyasi birliğini sağlamaya yönelik ilk adımdır.

Bizans, Bulgar ve Sırplar tarafından tehdit edilince Bizans'a yardım etti. Yardım karşılığında Gelibolu'daki Çimpe Kalesi'ni aldı. Böylece Osmanlı Devleti ilk defa Rumeli'ye geçmiş oldu.

Divan teşkilatını kurdu.

Yaya ve müsellem (atlı birlik) olarak ilk düzenli orduyu kurdu.

Şehirlere kadı ve subaşı atadı.

Devlet işlerinde padişaha yardımcı olması için vezir tayin etti.

İznik'te ilk Osmanlı medresesini açtı ve buraya müderris olarak ünlü âlim Davud-i Kayseri'yi atadı.

Karesioğulları Osmanlı'ya katılan ilk beylik oldu.	**Siyasi**
Osmanlı ilk donanmasına sahip oldu.	**Askeri**
Osmanlı'nın ilk düzenli ordusu olan Yaya ve Müsellem ordusu kuruldu	**Askeri**
İlk Osmanlı medresesi İznik'te açıldı.	**Eğitim**
İlk vezir atandı ve Divan teşkilatı oluşturuldu.	**Yönetim**

Notlarım:

.....

.....

.....

I. Murad Dönemi (1362-1389)

Bizans ve Bulgarlara karşı yapılan Sazlıdere Savaşı'nı kazandı ve Edirne'yi fethetti (1363).

Edirne'yi başkent yaptı (1363).

Germiyanoğullarından çeyiz yoluyla Kütahya'yı, Hamitoğullarından parayla Isparta ve çevresini aldı.

Haçlılar ile yapılan ilk savaş olan Sırpsındığı Savaşı'nı kazandı.

Devşirme sistemini uygulamaya başlayıp Yeniçeri Ocağını açtı.

Timar sistemini uyguladı.

I. Kosova Savaşı'nda Haçlıları yendi. Savaş alanını gezerken bir Sırp askeri tarafından şehit edildi.

Notlarım:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Osmanlı'nın Cihan Devleti Haline Gelmesini Sağlayan Politikalar

Merkezi Otorite	Merkezî Yönetimin Faydaları
Padişahın yetkili olduğu ve görevlilerle desteklenen bir sistemdir. Bu sistemle ülkede düzen sağlanmış, Osmanlı hızla büyümüştür. Devletin başında padişah bulunur, tüm kararları alırdı. Deneyimli görevliler ve teşkilatlar padişaha yardımcı olurdu. Emirler uygulanarak ülke genelinde düzen sağlanırdı. Devlet işleri düzenli ve doğru şekilde yürütülürdü.	Ülke genelinde birlik ve beraberlik sağlandı. Kanunlar her yerde aynı şekilde uygulandı. İsyanlar ve karışıklıklar önlendi. Devlet işleri düzenli ve hızlı yürüdü. Devlet kısa sürede büyüdü ve güçlü hâle geldi.
Fetih Politikası (Gaza ve Cihat)	**Fetih Politikasının Osmanlı'ya Sağladığı Bazı Faydalar**
Osmanlılar, İslamiyet'i yaymak ve topraklarını koruyup genişletmek için fetihler yapmıştır. Buna "gaza ve cihat" denir. Fetihler planlı ve aşamalı şekilde yapılmıştır. Osmanlı Devleti, Anadolu'daki Türk beylikleriyle çatışmadan fetihlerini genişletmiş ve Balkanlar'a kadar ulaşmıştır. Fetihlerle ticaret yolları kontrol altına alınmıştır.	Ülke sınırları genişleyerek güçlü bir devlet hâline gelinmiştir. Toprakların güvenliği sağlanmıştır. Ticaret yolları kontrol edilerek ekonomik kazanç sağlanmıştır. Farklı kültürler bir arada yaşayarak devletin kültürel zenginliği artmıştır.

Notlarım:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

İskân Politikası	
Osmanlı, fethettiği yerlerde kalıcı hâkimiyet kurmak ve düzeni sağlamak için burada Türk-Müslüman toplulukları yerleştirmiştir. Buna iskân politikası denilmiştir	
İskân Politikasının Amaçları	**İskân Politikasının Faydaları**
Kalıcı egemenlik sağlamak Konargöçer Türkmenleri yerleşik hayata geçirmek Güvenliği sağlamak üretim ve ekonomiyi geliştirmek Vergi gelirlerini artırmak Asker ihtiyacını karşılamak	Fethedilen bölgelerde devletin hâkimiyeti sağlanmıştır. Bölgelerin Türkleşmesi ve İslamlaşması sağlanmıştır. Güvenlik ve asayiş kolayca sağlanmıştır. Konargöçer topluluklar yerleşik hayata geçirilmiştir Tarım ve üretim artmış, ekonomi canlanmıştır. Vergi gelirleri yükselmiştir. Asker ihtiyacı karşılanmıştı.

İstimalet Politikası	İstimalet Politikasının Amaçları
Osmanlı, fethettiği yerlerde düzen ve huzuru sağlamak için iskân politikasının yanında istimalet politikası uygulamıştır. Bu politika, özellikle gayrimüslim halka karşı hoşgörülü ve adil davranmayı esas alır.	Halkın can, mal ve inanç güvenliğini sağlamak Farklı din ve kültürlere saygı göstermek Adaletli yönetimle huzur ve düzeni kurmak Vergi ve yükümlülükleri adil şekilde düzenlemek

Not: Osmanlı, İskân politikası sayesinde yerel halkın gönlünü kazanarak devlete karşı itaat ve bağlılıklarını güçlenmiş fethedilen bölgelerde kalıcı hâkimiyet kurulmuştur.

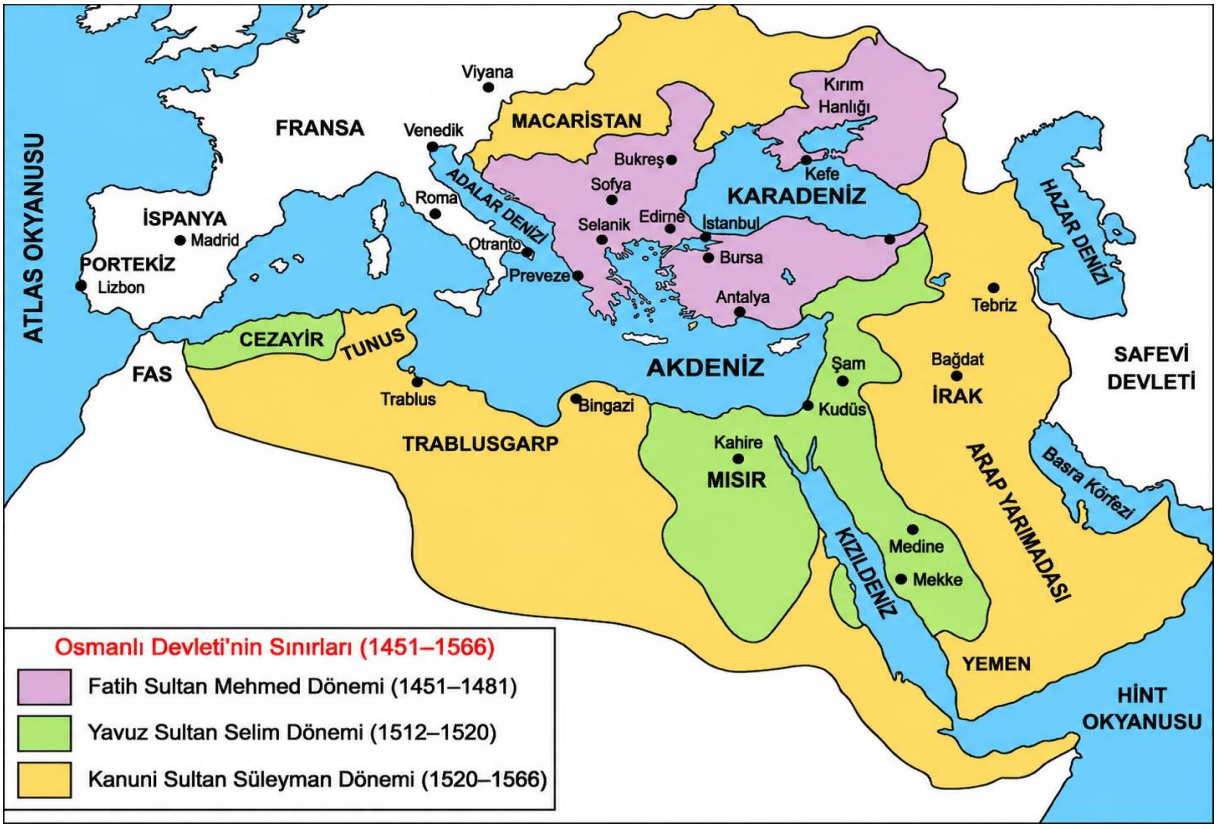
Osmanlı, iskân politikası ile fethedilen yerlerin Türkleşmesini ve İslamlaşmasını sağlamıştır.

İstimalet politikası, Osmanlı Devleti'nin fethettiği yerlerde özellikle gayrimüslim halka karşı hoşgörülü, adil ve koruyucu davranarak onların gönlünü kazanmayı ve devlete bağlılıklarını sağlamayı amaçlayan politikadır.

İstimalet politikası, farklı din ve kültürlerin bir arada huzur içinde yaşamasını sağlamıştır.

Osmanlı Devleti'nin Yükselme Dönemi

Fatih Sultan Mehmet Dönemi (1451-1481)

İstanbul'un Fethi (29 Mayıs 1453)

Fethin Nedenleri

İstanbul'un, Osmanlı Devleti'nin Anadolu ve Rumeli toprakları arasında kalarak toprak bütünlüğünü bozması (siyasi)

Bizans'ın Osmanlı şehzadelerini ve Anadolu beylerini kışkırtması

Bizans'ın Haçlı ordusunu Osmanlı Devleti'ne karşı kışkırtması

Avrupa'daki fetihlere Bizans tehlikesi olmadan çıkılmak istenmesi

İstanbul'un önemli ticaret yolları üzerinde bulunması

Hz. Muhammed'in hadis-i şerifine nail olunmak istenmesi

Notlarım:

.....

.....

.....

.....

Fetih için Yapılan Hazırlıklar

Osmanlı'nın Yaptığı Hazırlıklar	Bizans'ın Yaptığı Hazırlıklar
Anadolu Hisarı'nın karşısına Rumeli Hisarı (Boğaz-kesen) yaptırıldı. Bizans surlarını yıkmak için şahi topları döktürüldü. Bizans surlarına çıkmak için tekerlekli kuleler yaptırıldı. Bizans'a ait Vize ve Silivri kaleleri ele geçirildi. 400 parçalık donanma kuruldu. Avrupa'dan Bizans'a gelebilecek yardımı engellemek amacıyla Balkanlar'a ordu gönderildi. Anadolu beyleri ile barış anlaşmaları yapıldı.	Surlar tamir ettirildi. Haliç zincirlerle kapatıldı. Avrupa ve papadan yardım istendi. Grejuva (Rum ateşi) yapımı hızlandırıldı. Paralı askerler tutuldu.

II. Mehmet tüm hazırlıklarını tamamladıktan sonra 6 Nisan 1453 tarihinde İstanbul'u kuşatmıştır. 53 gün süren kuşatmanın sonucunda 29 Mayıs 1453 tarihinde İstanbul fethedilmiştir.

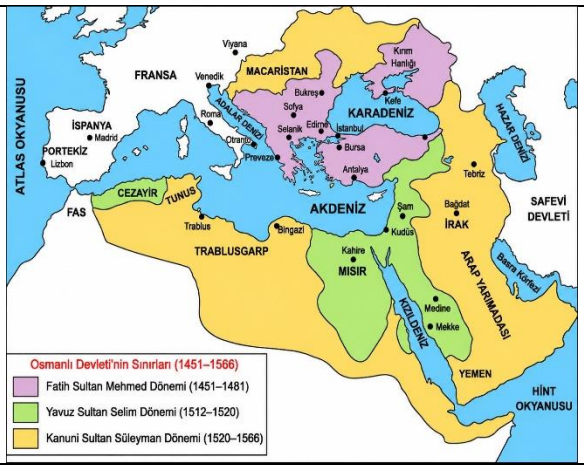
İstanbul'un Fethinin Sonuçları

Türk Tarihi Açısından Sonuçları	Dünya Tarihi Açısından Sonuçları
Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğü sağlandı. Başkent, Edirne'den İstanbul'a taşındı. Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Dönemi tamamlandı, Yükselme Dönemi'ne geçildi. İstanbul Boğazı ve Karadeniz ticaret yolunun kontrolü Osmanlı Devleti'ne geçti. (Ekonomi) II. Mehmet "Fatih" ünvanını aldı. Osmanlı Devleti'nin İslam dünyasındaki saygınlığı arttı. Avrupalıların Türkleri Balkanlardan çıkarma umutları kalmadı. Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki ilerleyişi kolaylaştı.	Doğu Roma imparatorluğu sona erdi. Ticaret yolları, Osmanlı Devleti'nin denetimine geçti. Bu durum, Coğrafi Keşiflere neden oldu. Orta Çağ kapandı, Yeni Çağ açıldı. Bizanslı bilim insanları İtalya'ya kaçarak Rönesans'ın başlamasına etki ettiler. Topların güçlü surları ve şatoları yıkabileceği anlaşıldı. Bu durum, Avrupa'da derebeylik (feodalite) sisteminin sona ermesine sebep oldu. Venedik ve Ceneviz ticareti olumsuz yönde etkilendi.

Notlarım:

.....

Yavuz Sultan Selim (1512-1520)

Yavuz Sultan Selim Dönemi Fetih Haritası	Yavuz Sultan Selim Dönemi Haritası
	

Önceki padişahların batı politikası yerine doğuyu tercih ederek doğuya seferler düzenledi.

İlk olarak dinî ve siyasi faaliyetlerle sürekli Osmanlı Devleti'ne zarar veren Safevi Devleti üzerine sefer düzenledi.

Doğudan gelecek Şii-Safevi tehlikesini ortadan kaldırıp Anadolu'yu güven altına almak ve doğudaki bütün İslam devletlerini birleştirmek için 1514 baharındaİran Seferi'ne çıktı. Safevi Devleti'nin başında bulunan Şah İsmail ile 1514'te Çaldıran Ovası'nda yapılan savaşı Osmanlı Devleti kazandı.

Dulkadiroğulları ile Turnadağ Savaşı'nı yapmış ve kazanmıştır.

Not: Dulkadiroğullarının Osmanlı Devleti'ne bağlanmasıyla Anadolu Türk siyasi birliği sağlanmıştır.

Mercidabık ve Ridaniye savaşlarını kazanarak Memlükluları yıktı. Osmanlı topraklarını Afrika kıtasına kadar genişletti. Mısır ve Arap Yarımadası Osmanlı Devleti'ne geçti. Kutsal emanetler İstanbul'a getirildi

Yavuz Sultan Selim'den itibaren Osmanlı padişahları aynı zamanda "Halifelik" (Müslümanların lideri) ünvanını da kullanmaya başladı.

Not: Mısır Seferi ile Osmanlı yönetimi teokratik bir kimlik kazanmıştır.

Baharat Yolu ele geçirildi.

Notlarım:

.....

.....

.....

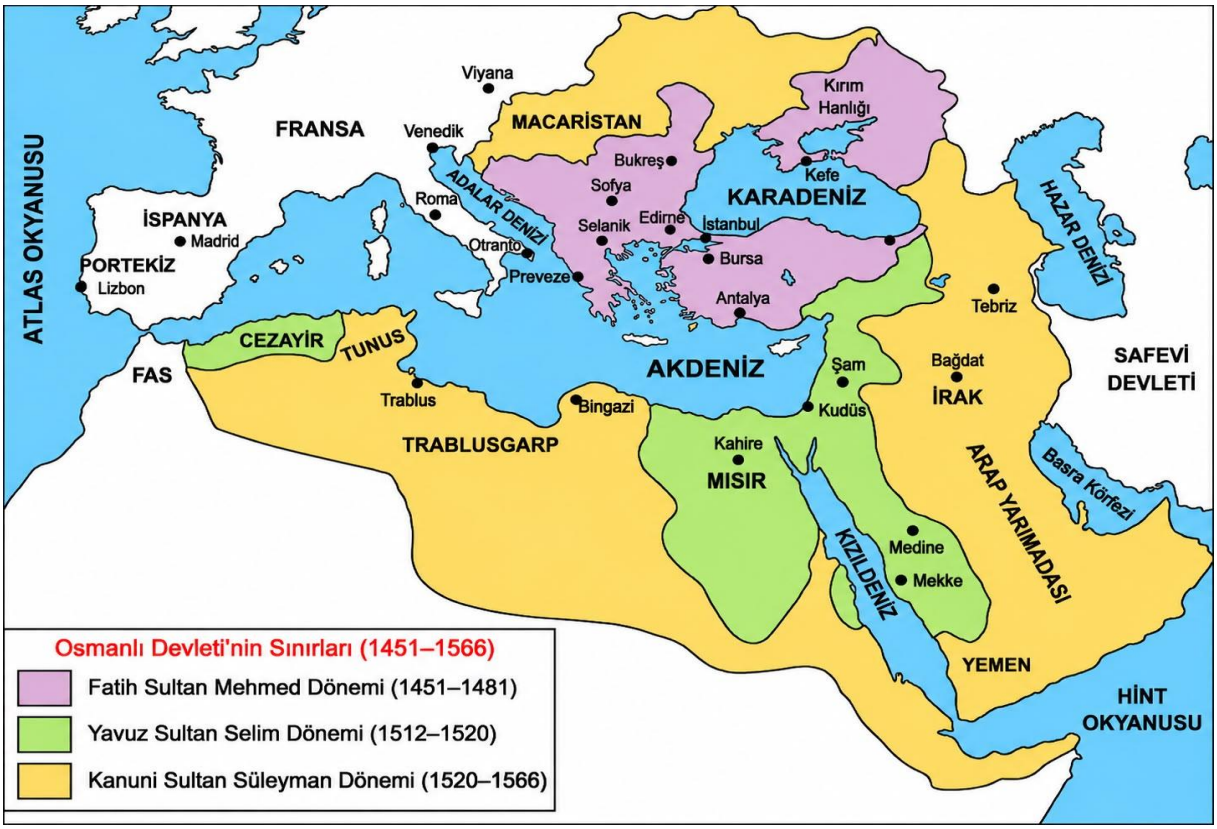
.....

.....

.....

.....

Kanuni Sultan Süleyman

Osmanlı Devleti'nde 46 yıl ile en uzun süre tahtta kalan padişahtır. Adaleti ve yaptığı kanunlar nedeniyle ona "Kanuni" ünvanı verildi. Osmanlı Devleti'ni hem doğuda hem de batıda en güçlü devlet konumuna getirdi

Belgrad'ı aldı (1521).

Mohaç Savaşı ile Macaristan'ı ele geçirdi (1526).

Avusturya'ya ait olan Viyana şehrini kuşattı ama hazırlıksız olduğu için alamadı.

Akdeniz ticaretini canlandırmak için Fransa'ya kapitülasyonlar (ticari ayrıcalıklar) verdi (1535).

İran'ın (Safevilerin) Osmanlı topraklarına saldırması üzerine İran Seferi'ne çıktı. Safeviler barış isteyince İran ile ilk antlaşma olan Amasya Antlaşması'nı imzaladı.

Notlarım:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Preveze Deniz Zaferi (1538)

Savaşın Nedeni:

Osmanlı'nın denizlerde güçlenmesi,

Avrupa devletlerini rahatsız etti.

İspanya, Portekiz, Venedik ve Papalık birleşerek büyük bir Haçlı donanması oluşturdu.

Savaşın Gelişimi: Barbaros Hayreddin Paşa, donanmasını hilal şeklinde düzenledi ve kadırgaların hızlı hareket kabiliyetini kullanarak Haçlılara saldırdı.

Haçlı gemilerini etkisiz hale getirdi.

Savaşın Sonuçları:

Osmanlı Devleti denizlerde de güçlü hâle geldiğini tüm dünyaya gösterdi.

Akdeniz'de Osmanlı hâkimiyeti pekişti ve bölge Türk gölü hâline geldi.

Akdeniz ticaret yolları güvence altına alındı.

Notlarım:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....